Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 04/11/2026 17:24
Sayı: E-120.07.03-1977068

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

7/43415 GK 145
7/46386
7/46388 GK 193
7/46389
7/46394
7/48315
7/48317
7/48319 GK 12
7/48320
7/49033

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-85112434-610-9118845
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 24.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1843513 sayılı yazınız.
b) 17.07.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1894220 sayılı yazınız.
c) 04.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1932004 sayılı yazınız.
ç) 21.09.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1942877 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (20 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 77401A92-D4EF-44CF-91FB-B38A8645E8EE Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys

Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
http://www.ktb.gov.tr http://sgb.ktb.gov.tr
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Hasgül ÇAKAN
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 05

7/48320
6K 12

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NUN 7/48320 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Nemrut Dağı Tümülüsü'nde yürütülen koruma ve konservasyon çalışmaları, Bakanlığımızın tasarruf tedbirleri ve bütçe imkânları çerçevesinde genel bütçeden karşılanmakta olup söz konusu çalışmalar için gerekli ödenek ayrılmıştır.

1987 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınan Nemrut Dağı Tümülüsü'nün mimari, arkeolojik, sosyal, kültürel ve doğal değerleriyle bir bütün olarak korunması, yorumlanması, sunulması ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla, uluslararası koruma bilimi ilkeleri ve çağdaş koruma ölçütleri doğrultusunda çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından 2005 yılında, Prof. Dr. Neriman Şahin Güçhan yürütücülüğünde "Kommagene Nemrut Koruma Geliştirme Programı" geliştirilmiş; çalışmalara, 2006 yılında Bakanlığımız ile ODTÜ arasında imzalanan protokol çerçevesinde başlanmıştır.

ODTÜ Arkeometri Bölümü araştırmacıları tarafından malzeme analizleriyle desteklenen araştırmaların sonuçları doğrultusunda, Nemrut Dağı Tümülüsü'nde konsolidasyona yönelik denemeler, Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı Gaziantep Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğünce gerçekleştirilmiştir.

Nemrut Dağı Tümülüsü gibi evrensel değere sahip bir kültür varlığında kullanılacak malzeme ve yöntemlerin belirlenmesinde taşın özgün özellikleri, mevcut bozulma durumu, uygulamaların kültür varlığı üzerindeki muhtemel etkileri ve çağdaş konservasyon ilkeleri esas alınmaktadır.

Üniversiteler ve Bakanlığımıza bağlı uzman birimler tarafından yürütülen çalışmalara ilişkin teknik ve bilimsel raporlar Bakanlığımız bünyesinde bulunmaktadır. Uygulama sonuçlarının bilimsel değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından, çalışmaların sonuçlarının bilimsel yayınlar ve bilgilendirmeler aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalarda, Nemrut Dağı'nın Dünya Mirası niteliği ve evrensel değeri dikkate alınarak özgünlük ve bütünlüğün korunması, en az müdahale, geri döndürülebilirlik, bilimsel yöntemlerin esas alınması, müdahalelerin belgelenmesi, olası risklerin araştırılması ve kültür varlığının gelecek kuşaklara

aktarılması gibi temel etik ve bilimsel ilkeler gözetilmektedir. Uygulamalarda çağdaş konservasyon ilkelerine uygun, geri döndürülebilir malzemeler kullanılmaktadır.

Dünya Mirası Sözleşmesi ve Uygulama Rehberi uyarınca Kültürel Miras Etki Değerlendirme raporu, esas olarak alanın Üstün Evrensel Değerini olumsuz etkileme potansiyeli bulunan büyük ölçekli altyapı ve imar projeleri için öngörülmektedir. Rutin koruma ve konservasyon müdahaleleri ise 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri ve uluslararası konservasyon ilkeleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Nemrut Dağı Dünya Miras Alanı'nda yürütülen koruma, konsolidasyon ve restorasyon faaliyetleri; ulusal mevzuatımız ile Bakanlığımız ve ODTÜ iş birliğinde hazırlanan, 2014 yılında Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu tarafından onaylanan Kommagene Nemrut Yönetim Planı hükümleri doğrultusunda sürdürülmektedir. Yönetim Planı'nda yer alan eylemler kapsamında ODTÜ tarafından hazırlanan "Nemrut Dağı Tümülüsü Restorasyon, Konsolidasyon ve Konservasyon Projesi", ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili uzman organ olan Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca 2011 yılında incelenerek onaylanmıştır. Hâlihazırda Gaziantep Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğünce yürütülen uygulamalar, söz konusu onaylı koruma projesi ve kurul kararları doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu UNESCO Dünya Mirası Sözleşmesi kapsamındaki uluslararası raporlama süreçleri çerçevesinde, alan genelinde yürütülen koruma, izleme ve müdahale faaliyetlerine ilişkin teknik bilgiler ve gelişmeler UNESCO Dünya Mirası Merkezi ve danışma organı ICOMOS ile paylaşılmaktadır. Bu kapsamda Periyodik Raporlama süreçleri yürütülmekte, gerekli görülen durumlarda Koruma Durumu Raporları hazırlanmaktadır.

Isı değişimleri, don, yağış ve iklim krizinin etkilerini kapsayan sürekli bir izleme sistemi kurulmasına yönelik planlama çalışmaları devam etmektedir. Mevcut durumda eserlerin durumu, Gaziantep Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvarı Müdürlüğü uzmanlarınca periyodik olarak kontrol edilmektedir.

Çalışmaların beş yıllık ilk aşamasında kireç taşı heykel başları ile alandaki kum taşı rölyefleri üzerinde uygulamalar gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Sonraki aşamada ise doğu ve batı teraslarındaki nomoslar (yazıtlar) için planlama yapılacaktır.

Uygulama ve izleme çalışmalarına ilişkin raporlar Genel Müdürlük bünyesinde bulunmaktadır. Bilimsel değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından çalışmalara ilişkin bilgi ve sonuçların bilimsel yayınlar ve bilgilendirmeler aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.